

NÆRHEDS- OG GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

19. juli 2010
Sag 10/385 / PVS-LHO

Forslag til Rådets forordning om en oversættelsesordning for EU-patentet, KOM(2010) 350.

Resumé

Kommissionen har den 30. juni 2010 fremsat forordningsforslag til oversættelsesordning for EU-patentet. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 118, stk. 2, hvilket indebærer, at det skal vedtages med enstemmighed i Rådet efter høring af Europa-Parlamentet. Forhandlingerne ventes påbegyndt snarest under belgisk EU-formandskab. Forordningen vil ikke i sig selv indebære konsekvenser for dansk lovgivning.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 30. juni 2010 fremsat forordningsforslag til oversættelsesordning for EU-patentet. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 118, stk. 2, hvilket indebærer, at det skal vedtages med enstemmighed i Rådet efter høring af Europa-Parlamentet. Forslaget er den 2. juli 2010 oversendt til Rådet i dansk sprogversion.

Baggrund

Kommissionen fremsatte i 2000 forslag til forordning om et EU-patent (dengang 'fællesskabspatent'), KOM(2000) 412. Forslaget indeholdt bl.a. bestemmelser om, på hvilke sprog patentansøgninger kan indleveres og behandles samt til hvilke sprog og i hvilket omfang, der skal ske oversættelse af udstedte patenter.

EU-patentet skal være et enhedspatent, der fra udstedelsen skal gælde i hele EU. Det skal dermed udgøre et alternativ til eksisterende patentmuligheder, der omfatter rent nationale patenter (som kun er gyldige i fx Danmark) og europæiske patenter (herefter: EP-patenter), der efter udstedelse kan gøres gyldige i et eller flere af medlemslandene i den Europæiske Patentorganisation, EPO, der tæller alle EU-lande + yderligere ti europæiske lande. EU-patenter skal i lighed med EP-patenter udstedes af den europæiske patentmyndighed, som hører under EPO.

EP-patenter udstedes i sin helhed (patentkrav, beskrivelse og eventuelle illustrationer) på et af EPOs tre officielle sagsbehandlingssprog (engelsk, tysk og fransk), mens patentkravene oversættes til de to øvrige officielle EPO-sprog. Det er patentkravene, der fastlægger rettighedsbeskyttelsens omfang.

For at EP-patentet kan blive gyldigt i de enkelte EPO medlemslande, skal deres respektive krav hertil opfyldes. I de fleste tilfælde indebærer det bl.a. fuld oversættelse af patentet til det pågældende lands sprog. En række EPO-lande, herunder ti EU-medlemslande (inklusiv Danmark), har imidlertid tilsluttet sig den såkaldte London-aftale, som begrænser omfanget af oversættelsen. For Danmarks vedkommende betyder det, at et EP-patent kan blive gyldigt i dansk territorium, såfremt der indleveres dansk oversættelse af patentkravene, mens den øvrige del af patentet skal foreligge på engelsk.

Rådet nåede i marts 2003 frem til en fælles holdning, der for så vidt angår oversættelsesspørgsmålet var væsentligt ændret i forhold til Kommissionens forslag, idet patentansøger blev pålagt at sørge for oversættelse af patentkravene til samtlige EU's officielle sprog inden for to måneder fra meddelelse af et EU-patent. De efterfølgende drøftelser viste, at der ikke var grundlag for enighed, og forhandlingerne lå fra foråret 2004 stille indtil 2007, hvor de blev genoptaget.

Under det svenske formandskab blev der i Rådet opnået generel indstilling til et kompromisforslag, hvor bl.a. spørgsmålet om EU-patentets oversættelsesordning var udeholdt. Det følger imidlertid af kompromistekstens nyindsatte artikel 61, at EU-patentets ikrafttræden sker samtidig med, at en særlig forordning om EU-patentets oversættelsesregime træder i kraft. Dermed er realiseringen af EU-patentet såvel politisk som i praksis gjort afhængig af, at der vedtages en forordning om oversættelsesregimet.

Indhold

Indholdsmæssigt er Kommissionens forordningsforslag stort set identisk med det, der blev fremsat i 2000 og baseret på det system, der gælder for EPOs udstedelse af EP-patenter. Den væsentligste nyskabelse i forhold til 2000-forslaget vedrører maskinoversættelse, jf. nærmere nedenfor. Hovedtrækkene i forslaget er:

- Der kan indleveres ansøgninger på alle officielle EU-sprog. Hvor der ansøges på et EU-sprog, som ikke er et af de tre officielle EPO-sprog, skal ansøger sørge for oversættelse til et af disse sprog mhp. sagsbehandling. I disse tilfælde vil ansøger få sine udgifter godtgjort op til et nærmere fastsat loft. Udgifterne til godtgørelse dækkes ind via de EU-patentrelaterede gebyrer, der indbetales til EPO.
- Patentet offentliggøres i sin helhed (patentkrav, beskrivelse samt eventuelle illustrationer) på sagsbehandlingsproget. Derudover oversættes patentkravene til de to øvrige officielle EPO-sprog. Omkostninger hertil oppebæres ligeledes af patentsystemet og finansieres via EU-patentgebyrer indbetalt til EPO.

- Et særligt maskinoversættelsessystem, der p.t. er under udvikling, skal tilsikre, at såvel patentansøgninger som udstedte patenter bliver tilgængelige på alle officielle EU-sprog uden yderligere omkostninger for ansøger. Maskinoversættelserne vil være tilgængelige on-line og vederlagsfrit på anmodning. Maskinoversættelser vil alene være til information og har ingen juridisk virkning.
- I tilfælde af en retssag skal en formodet krænker af et patent kunne kræve, at patenthaver forestår fuld oversættelse af patentet til det officielle EU-sprog, der anvendes, hvor den formodede krænkelse har fundet sted, eller hvor den formodede krænker har sit hjemsted. Ligeledes skal patenthaver forestå oversættelse til det processprog, der anvendes, hvor sagen bliver ført.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning til forslaget foreligger endnu ikke.

Det forventes, at Europa-Parlamentets behandling af forslaget vil finde sted i retsudvalget (JURI).

Europa-Parlamentet har i 2002 afgivet udtalelse vedrørende Kommissionens forslag fra 2000 (Europa-Parlamentets dokument P5_TA(2002)0163). Heri anføres det i relation til oversættelsesspørgsmålet, at *"Det er nødvendigt at finde en balance mellem alle unionsborgeres ret til at få enhver sag behandlet på deres eget sprog, retssikkerhedsprincippet, som giver mulighed for let at få kendskab til indholdet af det, der patenteres, og behovet for at sikre, at omkostningerne ikke stiger. Denne balance kan findes i bestemmelserne om sprog i [EF-varemærkeforordningen]"*. EF-varemærkesystemets sprogeregime omfatter fem sprog (engelsk, tysk, fransk, spansk og italiensk). I maj 2010 har parlamentet vedtaget, at man bekræfter den holdning, der blev udtrykt i udtalelsen fra 2002.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at et fragmenteret europæisk patentsystem, som især skyldes det eksisterende oversættelsesregime, medfører høje omkostninger og stor kompleksitet. Dette kan på EU-plan kun adresseres i form af et enhedspatent, der fra udstedelsen er gældende i hele EU.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering ud fra den betragtning, at en enhedspatentløsning, i form af et EU-patent med en tilhørende oversættelsesordning, vil tilbyde ansøgere et pan-europæisk alternativ, der komplementerer eksisterende patenteringsmuligheder.

4. Gældende dansk ret

Den gældende lovgivning om patenter findes i bekendtgørelse af patentloven, LBK nr. 91 af 28. januar 2009, som er ændret ved lov nr. 579 af 1. juni 2010. Herudover findes bekendtgørelse nr. 93 af 29. januar 2009 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention og London-aftalen.

5. Høring

Kommissionens forslag er baseret på en offentlig høring i 2006, som bl.a. blev besvaret af Patent- og Varemærkestyrelsen, danske organisationer, virksomheder og øvrige interessenter.

Det foreliggende forslag er sendt til skriftlig høring i specialudvalget for vækst og konkurrenceevne (udvidet kreds) samt hos Advokatsamfundet, Danske advokater, Sø- og Handelsretten, Domstolsstyrelsen, Patentagentforeningen, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse og Vestas. Høringen forventes afsluttet medio september. Der vil blive fremsendt et supplerende notat om resultatet af høringen.

6. Andre landes holdninger

De fleste lande ønsker enten et meget begrænset eller et relativt begrænset oversættelsesregime og ventes derfor i udgangspunktet at kunne støtte op om forslaget. Enkelte andre lande står meget stejlt på, at patentkravene skal være oversat med juridisk virkning til i hvert fald deres sprog før EU-patentet kan blive gyldigt i de pågældende lande.

7. Foreløbig dansk holdning

Det er foreløbig dansk holdning at forholde sig åbent til de kompromismuligheder, der vil kunne føre til en realisering af EU-patentet, så længe det sker inden for rammerne af et begrænset oversættelsesregime. På det grundlag kan Danmark som udgangspunkt støtte op om Kommissionens forslag.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagets eventuelle statsfinansielle konsekvenser skal vurderes i sammenhæng med forslaget om EU-patentet og de øvrige udeståender, herunder især spørgsmålene om EU-patentets gebyrstruktur og fordelingen af EU-patentgebyrer til de nationale patentmyndigheder samt det fremtidige

samarbejde mellem EPO og de nationale patentmyndigheder i relation til EU-patentsagsbehandlingen.

9. Samfundsmæssige konsekvenser

Forslagets samfundsmæssige konsekvenser skal vurderes sammen med forslaget om EU-patentet og de øvrige udestående, herunder især spørgsmålene om EU-patentets gebyrstruktur og fordelingen af EU-patentgebyrer til de nationale patentmyndigheder samt det fremtidige samarbejde mellem EPO og de nationale patentmyndigheder i relation til EU-patentsagsbehandlingen.

Så længe der ikke er fremsat forslag for så vidt angår de tre sidstnævnte elementer, er det vanskeligt at foretage en nærmere vurdering af de samlede konsekvenser for den nationale patentmyndighed.

Det forventes, at forslagene samlet set vil gøre det enklere for myndighederne at varetage deres opgaver i relation til håndhævelse af patentrettigheder og bekæmpelse af piratkopiering. Det hænger bl.a. sammen med, at EU-patentet vil være gyldigt inden for hele EU, og derfor kan man ved alle EU's ydre grænser hindre import af piratkopierede varer, der krænker et EU-patent. Ligeledes vil al uautoriseret kopiproduktion, der er beskyttet af et EU-patent, inden for EU udgøre en krænkelse.

Samlet set er det hensigten med forslagene, at erhvervslivet får mulighed for i én proces at kunne opnå en billigere patentbeskyttelse i hele EU. Med EU-patentet får patentsystemets brugere et alternativ til eksisterende patenteringsmuligheder, der først og fremmest vil være attraktivt for de brugere, som ønsker at opnå geografisk beskyttelse i flere EU-lande. Med forslagene kan der opnås store besparelser på oversættelsesomkostninger samt de øvrige administrative procedurer, der i dag skal opfyldes for, at et EP-patent kan blive gyldigt i de enkelte lande. Alt afhængig af hvorledes gebyrstrukturen fastlægges, vurderes det, at EU-patentet vil være fordelagtigt for virksomheder, der ønsker patentbeskyttelse i mere end fem-seks lande.

For borgere, der også er private opfindere, gælder ovenstående ligeledes.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der kan her henvises til de oven for nævnte administrative forenklinger og besparelser, forslagene indebærer for virksomheder, der ønsker patentbeskyttelse i flere EU-lande.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Spørgsmålet om EU-patentets oversættelsesordning har været nævnt til forhandlingsoplæg den 21. september 2001 i forbindelse med rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 27. september 2001. Notat blev fremsendt den 13. september 2001. Regeringens mandat blev på mødet angivet sådan, at ”regeringen vil arbejde for, at London-modellen bør danne udgangspunkt for sprogspørgsmålet, men at også andre modeller kan overvejes, så længe patentkravene oversættes til de enkelte landes sprog”.